

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre	10	—	kr.
Felére	5	"	"
Negyedévre	2	"	50 "
Egy órára	1	"	"
Egyes szám ára 4 kr.			

Vezetős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ

Hirdetési díj:

Mégy hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többz r hirdetések alká szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-dít ma den külön bejelöléssel 50 kr.

Az ország tanárai.

Az orsz. középisk. tanáregyesület XXXII. közgyűlése.
Debreczen, jul. 4.

A meleg hazafiúi érzés szent örömeinek sugallata ismét tollunkra adja az üdvözlő szót, mikor itt létünk ezek első perczeiről beszámolni készülünk s mielőtt krónikáisi tisztünk parancsolja, de teljes lelki gyönyörrel végzett munkánkba belefognánk, szívünk legmélyéből fakadó igaz szeretettel kiálljuk ismét feléjük: — Isten hozott!

Valóban a Gondviselés keze működik abban, hogy tanárainkat évenként pihenésük előtt végzett utolsó sátorozásukban tizenkilencz hosszú év után ismét hozzánk vezérelte.

A két évtized rohanórájával sok minden el- és még több felmerült, de hisszük, érezzük hogy kettő megmaradt: az egyik az, hogy az ország tanárai az ifjúság, a jövődő Magyarország szellemi főkéjének letéteményesei bizalommal tekintenek ennek a hazának minden zugából Debreczen városára, mint a magyarság szívére, s viszont Debreczen városa méltó erre a nagy bizalomra, — a miként pedig az, hogy Debreczen városa meghajtja zászlaját a magyar tanári kar, a hazafiság eme kettőzött vértű falanksza előtt, mert jó kézben látja kezükben letéve a jövődő Magyarország sorsát, — s viszont a tanárság méltónak mutatkozik erre a nagy elismerésre...

Nagy a mi örömünk, mert mindkettőre igennel felelhetünk.

Az ország tanárai ma is bizalommal tekintenek Debreczenre, mert ime amint meghallották a mult esztendőben ennek a városnak hívó szavát, örömmel tettek annak eleget és elhatározták, hogy közgyűlésüket az idén itt, a magyarság szívében fogják tartani, hogy személyesen győződjenek meg arról, vajjon Debreczen megfelel-e annak a nagy hivatásnak, amelyre valósággal predesztinálva van, valóban öre-e a tudománynak, műveltségnek s legfőképen a hazafiságnak itt, majdnem szélén a nemzetiségi határvonalnak s megvan-e benne a képesség, az erő, a hatalom, hogy a sötétségnek, a műveletlenségnek és a hazafiatlan törekvéseknek ne csak utját állja, hanem ellenkezőleg azokat még csirájukban elfojtani képes legyen szellemi fölényével.

A feleletet erre a nagy és magaslatos kérdésre megadni nem mi tartozunk, hanem szeretve tisztelt vendégeink, akikhez immár elküldöttük volt fényképpünket jó előre írásban s most módjuk-

ban van, hogy az olvasottakról személyesen győződjenek meg.

Itt van azonban a másik nagy kérdés, amelyre a feleletnek hitünk szerint igennek kell lennie két évtized hosszú és nehéz küzdelmeinek fényes tanulságai nyomán s ez az, vajjon megvannak-e az ország tanáraiban azok a nagyszerű tulajdonságok, amelyek egyedül biztosítják a nemzet jövőjének helyes irányba terelését s amelyeket mi, Debreczen város közönsége már meghívásunkkal oly szívesen előlegeztünk s amelyeknek megtételében sőt hatalmas erejében azóta mind nagyobb és nagyobb bizalommal reménykedtünk?

Debreczen magyar népének híres sajtósága az őszinteség, nem vehetik tehát bókna a mi kedves vendégeink, ha igazat szólva róluk, dicsekedve emlegetjük őket.

Ime nézzétek ezt a hatalmas testületet, amely most körünkben tartja tanácskozásait, nézzétek multját avagy csak a legutolsó küzdelmeiket, amelyeknek árán mai helyzetét kivívta s nézzétek ennek a helyzetnek immár szemmel látható eredményeit s végül halljátok mai tanácskozásait!

Forrt, mint a levegő ég hullámai között a készülő zivatar, mely talán első pillanatában megremegteti a nézőket és azokat akiknek sorsa egybe van a levegő változásaival fűzve, amint azonban elvonult, a megtisztult, felüdült levegőnek jótékony hatása, a lehullt esőcseppek ezekre menő értéke marad a nyomában s mintegy »új vér« kél a »megfagyott erekben«: forrt a középiskolai tanárság összetartásának érzése is évtizedeken keresztül s a látszólag veszedelmes, de tényleg jótékony zivatar melynek már tikkasztó forrósága, majd zugószél szárnyára kelt előpostái elől felve menekültek a tartózkodóbbak — három évvel ezelőtt a szegedi gyűlésen jótékony, hűsítő és termékenyítő esővé változott, melynek végével mint az Istenből reménységáruul rendelt szivárvány tünt fel új elnökük, az egész tanárság s az egész magyar művelődés büszksége: Dr. Beóthy Zsolt — s azóta minden lépésével, élete tengerének minden hullámtodorulásával egy-egy szegyet ver, egy-egy téglát tesz a legjobb helyre a magyar nemzeti állam munkában levő nagy épületében...

Legelső nagy munkája, mely immár befejezést is nyert, csak az utolsó simítás és a használatbavétel van még hátra belőle: a középiskolai tantervnek a revíziója volt, amely azonban nem akar egymaga maradni sőt egye-

nesen egyengeti az utját utódjának: az egységes jogositásu középiskolának; de ha csak ezt az egy művet nézzük is, kalapot kell emelnünk alkotóik, az országos középiskolai tanáregyesület előtt: mert az övé az érdem, az ő körei adták meg a munka lényegét, ők mintázták mintegy, — a közoktatási tanács csak formába öntötte, felépítette azt.

S ime, ez még életbe sem lépett, máris új ösvényen halad, új nyomokat tapos az egyesület. A holnapi gyűlésen már az egységes jogositásu középiskola lesz egyik felolvasás tárgya, ma pedig a középiskoláknak történelmi alakokról való elnevezése fölött tanácskoztak, miközben a magyar nép nagy költője Csokonai Vitéz Mihály iránt rőtölték le a kegyelet adóját. i.

Az orsz. középiskolai tanáregyesület csakugyan méltó a bizalomra, melylyel iránta Debreczen város közönsége két évtized óta viseltetni meg nem szűnt.

Éljen az egyesület időtlen időki.
Kohányi Gyula.

Az orsz. középiskolai tanáregyesület ma kezdődő közgyűléséről és az arra az ország minden részéből idesereglett tanárok érkezéséről tudósítóink a következőket jelentik:

Az első érkezők.

Mint már tegnapelőtti lapunkban jelentettük, az orsz. középiskolai tanáregyesület fogadására alakult nagybizottság három legfontosabb bizottsága: a központi, a fogadó és az elszállásoló bizottság három nap óta permanenciában van, hogy az utolsó intézkedéseket is megtegyék arra nézve, hogy vendégeink hiányt semmiben sem szenvedjenek.

A város háza felállított központi iroda folyton működésben volt, hogy minden egyes vendégnek rögtön megérkezése pillanatában rendelkezésére álljanak úgy az összes belépti és ebédjegyek, mint a szállásukra eljuttató fogatok.

Az első, legnagyobb részben Debreczenben ismerős vendégek, kik részint még pénteken este, részint szombaton megérkeztek, szintén a központi irodától kapták meg elhelyezésüket, a vasárnap érkezők részére pedig az elszállásoló iroda gondoskodott a szükséges intézkedésekről.

Mivel a vendégek zöme a Püspök-Ladány felől délután érkező két vonattal volt érkezendő, a fogadóbizottság úgy a 3 óra 36 perczkor, érkező személy mint a 6 óra 50 perczkor érkező gyoravonat elébe küldöttségeket menesztett a déiben Budapest felé indult személyvonattal, hogy azok a személyenként külön megcímzett és lezárt borítékokban előkészített jegyeket még Debreczenbe érkezésük előtt minden vendégnek kezéihez juttassák.

A vendégek névsora.

Az orsz. középiskolai tanáregyesület körünkben időző tagjainak teljes névsora a következő: Dr. Aczél Karoly Budapest Arany

Dániel Budapest. Abonyi Károly Nyiregyháza. Dr. Bartha Béla Debreczen. Bajtai Péter Budapest. Dr. Balassa József Budapest. Bobita Endre Kassa. Dr. Bartók Jenő Nyiregyháza. Balugyanszky Béla Budapest. Boez József Temesvár. Boga Imre M.-Sziget. Bermüller Ferenc Budapest. Buza János éje és leánya Sárospatak. Belányi Tivadar Pozsony. Balázsovics Norbert Szentés. Baksay István Rimaszombat. Beczner Frigyes Debreczen. Bruckner Károly Kézsmárk. Balázs Ádám Eperjes. Berky Zoltán Béla Győr. Bodor István Rimaszombat. Dr. Bodiss Jusztin Pannonhalma. Bathory Armin Deva. Beljak Bernát Eperjes. Beothy Zsolt Budapest. Balogh Mór Budapest. B e s e k Sándor és neje Szatmár. Balogh Péter M. Sziget. Bakos János Székesfehérvár. Benzé Zsigmond H. M. Váshely. Beke Manó Budapest. Csengey Gusztáv Eperjes. Cserhalmi J. Debreczen. Czizler Ignác Kassa. Dr. Császár Elemér Bpest. Csida Ottó Győr. Ditz Lajos Kassa. Dr. Demkó Kálmán Bpest. Dr. Demek Győző és neje N.-Várad. Dudinszky Emil, neje és leánya Nagykálló. Dalóti Ödön Pozsony. Danka Placid Kőszeg. Dr. Duda János Lugos. Dóci Imre Debreczen. Dobay Sándor M.-Sziget. Draskóczy Gábor M.-Sziget. Domokos Jenő Debreczen. Dörre Tivadar Bpest. Eitscher Simon Nyiregyháza. Ecsedi Jenő és neje Temesvár. Dr. Erdődi Béla Bpest. Elek Lajos Debreczen. Dr. Fechtel János Szatmár. Fludorovics Zsigmond Léva. Fejer Lajos Mezőtur. Fesztői Alajos Szolnok. Fejes Áron Sz. Udvarhely. Fazekas Sándor Debreczen. Fűző Mihály H.-M.-Váshely. Göllner Károly Pozsony. Dr. Gömöri Elek Losonez. Grósz Mária Sümeg. Dr. Gyiszalovics Veszélén N.-Bánya. György Lajos Losonez. Görög Gyula Kassa. Göresy Kálmán Debreczen. Dr. Gaspár János Temesvár. Dr. Garab József Bpest. Guhr Marton Igló. Dr. Gulyás István Debreczen. Gerecz Lajos Kassa. Dr. Gerovich Mihály és fia Kassa. Harmath Gergely Debreczen. Hadik Richárd Lőse. Holeczinger Imre Nagykároly. Dr. Horvay Róbert Debreczen. Dr. Halmos Agost Kőszeg. Halmy János H. M. Váshely. Dr. Herskovics Dezső Bpest. Hoffer Károly Budapest. Hegedűs István Bpest. Jancsó Géza Győr. Dr. Janicsák József Eperjes. Jaskovics Ferenc Szatmár. Kiráknófi András Kassa. Dr. Kelen Ferenc Bpest. Kuszak József Győr. Kutlik Endre Szarvas. Kovalicki Antal Debreczen. Király Béla Sopron. Kiss Gábor N.-Bánya. Kiss Albert Igló. Kassai Nándor és neje N.-Kálló. Kemény Árpád Esztergom. Kemenczki Kálmán Kassa. Kiss Lajos Miskolc. Dr. Klug Lipót Kolozsvár. Kiss Zsigmond és neje Kecskemét. Kaposi Lucian Papa. Dr. Kardos Albert Debreczen. Dr. Kőrösy György Eperjes. Kiss Lajos és neje Szeged. Kurovsky Adolf Lőse. Karay Sándor Debreczen. Kovács István Lőse Kövy Imre és neje Igló. Kulcsár Endre Debreczen. Kremer István Beregszász. Lenner Emil, neje és fia Győr. Lasz Samu Győr. Laczkó Károly Debreczen. Dr. Letmányi Nándor Bpest. Lang János N. Kálló. Lang János Debreczen. Laffer Samuel Nyiregyháza. Dr. Molnár István Bpest. Maklari Pál Miklós Sárospatak. Dr. Maté Lajos Erősebet vár. Moravszky Ferenc Nyiregyháza. Molecz Béla Szentés. Marikovszky Menyhért M. Sziget. Müller Gyula M. Sziget. Mitrovics Gyula Debreczen. Ifj. Mitrovics Gyula Sárospatak. M a z u e h Ede Ungvár. Dr. Morvay Győző Budapest. Majoros Endre Nagy-Károly. Makay István Papa. Marcsek Andor Igló. Müller Károly Temesvár. Dr. Molnár Sulpisz Kőszeg. Müszl Gusztáv Kassa. Meleg Gyula M.-Sziget. Moravcsék Géza Budapest. Dr. Nagyesi László Budapest. Novak Antal Viktor Győr. Niházi Frigyes Igló. Nadasdi Alajos Debreczen. Neidman Ignác Győr. Dr. Nagy Zsigmond Debreczen. Nagy Elek Debreczen. Nyers Károly Debreczen. Orosz Alajos Szatmár. Dr. Olah Béla Budapest. Petrovics László Nyitra. Perényi Vilmos Eperjes. Pór János N.-Károly. Pólya Ferenc Szentés. Perjessy Lajos Verseez. Pogány Kornél Debreczen. Pályi Sándor Budapest. Perényi Adolf Temesvár. Privary József Debreczen. Dr. Pezko Ernő. Paszlavszky József Budapest. Pores János Miskolc. Dr. Rupp Kornél

Budapest. Rákos Adolf Lőse. Róth Márton Igló. Rájner Ferenc Budapest. Dr. Rencz János Pozsony. Redlich József Tata. Ruzsicska Aurél Kőszeg. Rittinger Antal Lőse. Récsy Lajos Farkas Győr. Rosenberg Augustin Budapest. Roller Béla Trencsén. Rombauer Emil Brassó. Rados Ignác Budapest. Révai Ferenc Budapest. Rácz Soma Zombor. Sebestyén Dávid és fia Papa. Steberl Ernő Temesvár. Schmiadt Ferenc Budapest. Sehurina István Nagy-Kálló. Sarudi György és neje Papa. Sajóhegyi Frigyes Budapest. Simon Géza M.-Sziget. Sinka Sándor Debreczen. Stark Andor. Sükösd Gyula H.-M.-Váshely. Dr. Szabó Ernő Győr. Szabó Ignác Eger. Szivós Mihály Sárospatak. Szuchy Endre Budapest. Székely József és neje Kerezag. Szirtes Ignác és fia Budapest. Dr. Szelényi Károly Kézsmárk. Szmutai Rózsa N.-Károly. Szabó József neje és nővére Győr. Szutorisz Frigyes Eperjes. Dr. Szántó Sámuel Debreczen. Szupán Vilmos Budapest. Székely István Zombor. Szabó Sámuel Kolozsvár. S. Szabó József Debreczen. Dr. Szinyei József Budapest. Szántó Kamil Baja. Székely Károly és Paula Baja. Szukovszki Mihály és fia Arad. Tiber Agost és leánya Budapest. Téri József Székesfehérvár. Dr. Tolnai Vilmos Budapest. Tuhirnszki Károly Eperjes. Török Péter Debreczen. Türr Lajos Nagyvárad. Unger Emil Brassó. Versényi György Kolozsvár. Weinhardt Ferenc Szolnok. Vandrak Gyula Igló. Valkovszky Miklós neje és leánya Munkács. Dr. Vácz János Budapest. Vozari Miksa M.-Sziget. Dr. Varga Samu Pannonhalma. Varga József Debreczen. Vozary Gyula Munkács. Dr. Victorisz József Nyiregyháza. Zimmermann Gyula Debreczen. Zimann János Igló. Zsulyevits Ernő és neje Zombor.

A fogadtatás.

Az itt közölt nevsor legnagyobb része az este 6 óra 50 perczkor berobogó vonattal érkezett, miután közben a délutáni — másfél órát késelt személyvonattal is érkeztek egy néhányan. Este érkezett az egyesület igazgatósága, élén dr. B e ö t h y Zsolt min. tan. egyetemi tan. rral, az egyesület elnökevel, akit — és személyében az egyesületet a város nevében S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester a következő beszéddel üdvözölt:

Mélyen tisztelt Uraim!

Mint Polgármester, városunk törvényhatósága nevében nagy örömmel és tisztelettel üdvözlöm Önöket, az országos középiskolai tanáregyesület mélyen tisztelt tagjait, kik szíves meghívásunk folytán, XXXII-dik közgyűlésük helyül városunkat kijelölni s ez által bennünket megtisztelni méltóztattak.

Várva várjuk s igaz tisztelettel és szeretettel fogadjuk Önöket, mint a magyar állameszme, a magyar nemzeti műveltség hű bajnokait, a tudományos lelkes faklyavívót s edes hazánk jövő oszlopainak az ifjuságnak tudós tanárait, nevelőit.

Ist. n hozta Önöket városunkba!

Mi szívből-lelekből kívánjuk, hogy itteni időzésük legyen kellemes emlékü, — hogy nagyra becsült nemes törekvésüket áldásos siker koronázza, — és hogy a gondviselés Önöket kiváló érdemü Elnökükkel együtt, hazánk javára boldogságban sokáig éltesse! (Éljenzés.)

Mialatt a beszéd tartott, a folyton gyülekező vendégek, akiknek nagy része még sohasem látta Debreczen és sokan közülök az Alföldet sem ismerik, kíváncsian tekintettek körül és meg-meg akadt szemük a szabadon álló nyugati szemhatár panorámáján, azonban minden pillanaiban visszatértette figyelmüket, a folytonos érdeklődés zaja, mely az ezekre menő közönség köréből fülünkbe szongott s mikor a beszéd végén felhangzott az élj e a l az érkező vendégek velünk együtt szívből éljenek ek, csak hogy míg mi ö nekik, —

mi nekünk kívántak hosszú életet.

A polgármester beszédének elhangzása után dr. B e ö t h y Zsolt körülbelül a következő szavakban köszönte meg a lelkes fogadtatást:

Nagyságos polgármester ur!

Mélyen tisztelt uraim!

Mély hálával, mely ragaszkodással viszonzozva azokat a meleg szavakat, amelyeket hozzánk intézni méltóztatott, köszönetet mondok a szíves fogadtatásért.

Tudjuk jól, hogy Debreczenben megvan az a magyar vendég-szeretet, mely a műveltség iránt való vágygyal párosulva a legzebb két magyar polgári erényt alkotja s amely bennünket ide meghitt s a mely most a Nagyságod ajkáról elhangzott szavakkal fogadott s annival szivesebben jöttünk ide, mert tudjuk, hogy Debreczen ama kevés városok közé tartozik, melyekben ez a két magyar erény valósággal ősi erény.

Ismétlően köszönöm a szíves fogadtatást, (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Ezzel a fogadtatás hivatalos része el lévén végezve, az érkezett tanárok a legszívesebb érdeklődéssel keresték az ismerősöket, szállásadóikat fel, miatt a táviróhivatallal szemben levő lugashban berendezett elszállásolási irodához értünk, ahol azoknak a vendégeknek, kik a vonaton meg nem kaphatták, at adtak a belepti jegyeket s egy-egy fiatal embert rendelték minden két, egy irányban elszállásolt tanár mellé, hogy kísérőjük legyen szállásukra érkezésük alatt.

A Kassa, Miskolc, Ungvár és Nyiregyháza felől érkező tanárok zöme az este 7 óra 57 perczkor berobogott vonattal érkezett meg, a szatmári, nagykárolyi, szilágysági, m.-szigeti nagybányai stb. tanárok egy része pedig este 10 óra 12 perczkor, akiket az elszállásoló és fogadó bizottság egy-egy tagja fogadott.

Az ismerkedési estély.

Este 8 órára a B i k a szálló második udvarán berendezett nyári helyiségben gyűltek össze az érkezett és vendéglátó tanárok, hogy mielőtt munkához látnának, legalább nagyjából, megismerkedjenek egymással, illetve tudomást vegyenek ismerősöikről.

Kévéssel 8 óra után érkezett meg dr. Zsolt az egyesület elnöke s nemsokára utána gr. D é g e n f e l d József főispán, míg különböző nagyságu csapatban alig egy felóra alatt az egész vendég-sereg megérkezett és asztalt fogott magának. Nehány percz múlva már megkezdődtek R á c z Károly zenekarának hangjai mellett az ismerkedések, eleinte csak a véletlen szomszédok, majd később a felkeresett ismerősök szomszédjai és a felkereső között is és a legjobb hangulatban telt az idő.

Tíz órakor dr. B e ö t h y Zsolt elnök nyugodni tért, de a többiek a fáradságnak legkisebb jele nélkül mulattak tovább, bevárva az éjfélt.

A választmányi ülés.

Reggel fél 9 után nyitotta meg a választmány ülését a kollegium kis tanácstermében dr. B e ö t h y Zsolt min. tanácsos, az az egyesület elnöke, előadván a mai gyűlés célját, melyre nevez az alapszabály azt rendel, hogy a közgyűlést megelőzőleg a választmány az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztendő javaslatot felülbírálja. Felkéri tehát a főtitkár, hogy jeleintései tegye meg

Dr. M é g y e s s y László főtitkár néhány, még az igazgatóság előtt meg nem fordult ügyet terjeszt elé. Jelenti, hogy az igazgatóság a mai közgyűlésre a vallás és közokt. minisztert, s a közokt. miniszterium főhivatalnokait, valamint Debreczen város hatóságát és előkelőségeit a mai gyűlésre meghívta.

Jelenti, hogy a közokt. miniszter a gyűlésre képviselőjéül G é r e s i Kálmán kir. tanker. főigazgatót küldte ki. Kiss Áron püspök a meghívásra szintén válaszolt s lehetőleg személyes megjelenését ígerte meg. Üdvözlőket küldtek a mai gyűlésre:

Herm
közig
min
végü
jegyz

gatós
Imré
léptel

titkár
válas

tanár

gatós

szese

titka

besz

zásat

S e

dor

erre

gyül

mely

nak

teni,

hozz

uton

kör

pápa

szem

ered

tag i

mint

kes p

van-e

Elnök

a kö

köve

vezm

kozta

tével

tóság

e nők

kivül

l a f

Farka

f e l

polgár

ültek

netet

r e s

püspök

tervek

besz

gyar
jának
szere
év na
tunk
magy
gyedf

Hermann Ottó min. tanácsos, Lévy Sándor közig. bír., továbbá dr. Klamarik János nyug. min. tan., aki magát távollétért igazolja is, végül Komlósy Arthur Debreczen városi főjegyzője.

Örvendetes tudomásul vesszük.

Jelenti továbbá a főtákar, hogy az igazgatóság az egyesület nevében üdvözölte Dóczy Imrét, Sinka Sandort, Stamberger Bélát előléptetésük alkalmából.

Ezután az új tagokat jelentette be a főtákar, kiket a választmány egyhangúlag megválasztott.

Dr. Wolaffka Nándor v. püspök.

Osváth Ferencz békési igazgató.

Dr. Duda János lugosi tanár.

Dr. Kiss Károly üvegtechnikai igazgató.

Dr. Nagy Zsigmond debr. ev. ref. főgimn. tanár.

Dr. Herskovics Dezső budapesti tanár.

Molecz Béla szentesi tanár.

Dr. Komlósy Ferencz esztergomi kanonok.

Nagy Elek h. nánási igazgató.

Dr. Munkácsi Bernát akad. I. tag.

Keeskeméti M. Lajos debr. főgimn. igazgató.

Bajtsay Béla realisk. tanár.

Ezekkel együtt a mult közgyűlés óta összesen 198 új tag jelenkezett.

Ezután a kilépéseket jelentette be a főtákar.

Megyessy főtákar úgy folytatja tovább beszédét:

Ami a felekezeti tanároknak javadalmazását és nyugdíj ügyét illeti, indítványozom, hogy D ó c z y Imre, R a j n e r Ferencz, S e b e s t y é n Dávid és K a r a i Sándor tagtársainkat bizottsággal küldjük ki, kik erre vonatkozó javaslatukat a holnap közgyűlés elé terjesztik.

az Következik az ügyrend tárgyalása, mely új alapszabályokhoz van idomítva.

A z a l a p s z a b á l y o k két pontjának módosítása tárgyában rátorkodom jelenteni, hogy ezt a körök tárgyalták és általában hozzájárultak, kivéven, hogy postai megbízás uton szedjék be a tagdíjakat. Ezt a kassai kör felesleges kiadással járónak mondja. A pápai kör ez ügyben nem határozott. Ezzel szemben a pénztárnok nevében kifejeztem az eredetihez való ragaszkodásomat. A legtöbb tag inkább megfizeti azt a néhány krajczárt, mintsem a postára fáradjon.

Arra nézve, hogy melyik bíróság illetékes peres esetekben általában a nézet, hogy a van-e a kör központján levő járásbíró. Elnök kihirdeti, hogy az eredeti javaslat kerül a közgyűlés elé. Azután a Rombaver javaslata következik.

Majd a nem állami tanárok vasúti kedvezményeinek ügye s végül folyóügyek foglalkoztatják a választmányi ülést, melynek végzetével megkezdődött a közgyűlés.

A közgyűlés.

Ekkor a diszterembe vonult az igazgatóság, hol már a tanárok százas vártak. Az előnk emelvényen dr. B e ö t h y Zsolton kívül K i s s Áron ev. ref. püspök, dr. W o l a f k a Nándor v. püspök plébános, S z é l Farkas kir. táblai h. elnök. gr. D é g e n f ő l d József főispán, S i m o n f f y Imre polgármester, Dóczy Imre középisk. felügyelő ültek.

Dr. B e ö t h y Zsolt először is köszönetet mondott a kormány képviselőjének G é r e s i Kalmán főigazgatónak, K i s s Áron püspöknek, S i m o n f f y Imre polgármesternek, dr. Wolaffka Nándornak s megkezdte beszédét, mely a következő:

Az elnöki megnyitó.

Elmondotta: **Dr. Beöthy Zsolt.**

Tisztelt közgyűlés!

Legutóbbi szavaimat most egy éve a magyar katolikus egyház nemzetmívelő munkájának legősibb és leghíresebb várában volt szerencsém önökhöz intézni. A kilencz száz év nagy emlékeitől szentelt csarnokban fogtunk utoljára kezét egymással s ma ismét a magyar érzesnek és magyar műveltségnek negyedfélszázados erősségében, a magyar refor-

mátus egyház egyik legrégebb és legdicőségesebb anyaiskolájának falai közt érthetjük meg a viszontlátás örömet. A két vár tornyai más jel ragyog, de népöknek szívén egy érzesben, egy törekvésben dobognak össze s csak egy közös ellenséget ismernek: a sötétséget. Ott honunkból tavoztunk onnan s ott honunkba köszöntünk itt. Ugyanannak az oltárnak áldozati füstje s körüle sereglett testvéreimnek szava hit oda és ide. A nemzeti művelődésnek, a magyar közoktatásnak oltára az, melynek ilyen eleven és sokb. egyesítő és lelkesítő ereje egész hazai közéletünknek legörvendesebb és legbiztatóbb jelenségei közé tartozik.

Eddig talán nem volt időszerű szólani arról, amit most felemlíteni kívánok s immár azt hiszem, a fejlődés jelen stadiumában, a félreértésektől való aggodalom nélkül emlegetek. A tanáregyesületnek ez olyan érdeme és szerencséje ez, melyről eddig keves nyílt szó esett, de a melyet ügyünk érdekébe s a jövőbe vetett bizalmunk érdekébe végre is el kell mondanunk. A hála istennek immár lezajlott egyházpolitikai harcoknak bomlasztó zavarái és keserőségei közből nem volt közéletünknek olyan köre, melyet a meghasonlás, szétdarabolódás és viszály jobban és közelebről fenyegetett volna s a melynek kebelében a felekezeti meghasonlás a jövőnek beláthatatlanul széles köreire egész nemzeti fejlődésükre veszthetőbb lett volna, mint egyesületünk, a magyar középiskolai tanárság egyesülete.

És mi történt, az izgalmak, sőt szenvedések országos hullámzásában, a legkényesebb és legveszedelmesebb helyzetben? Egyesületünk föléje tudott emelkedni ezeknek a hullamoknak, urra tudott lenni ezen a helyzeten. Hazafias érzéssel és mérséklettel, éberséggel és tapintattal örködött, hogy veszélyes félreértések, erdes agyarkodások és keserítő túzások tért ne foglalhassanak a nemzet nevelői körében; hogy még alapfalainak rakosgatása közben meg ne bontsák annak az épületnek, a magyar nemzeti műveltségnek egységét és szilárdságát, melyen munkálkodunk, hogy konkolyt ne hinthessenek és öröklődő visszavonást ne teremthessenek a jövőnek feltett mezőin. A magyar tanárság egyenkint és egyesületében örködött ezen es örködött nehézségek között, hogy mikor az államot nem egyszer kellett mostohájának éreznie, egy pillanatra sem felejtette el senki közülünk, hogy a haza: edes hazánk, s ez: egyetértő odaadó munkát követel tőlünk.

Igen uraim, ez volt a mi politikánk, egyesületünk politikája, mely a legbiztosabb és legmélyebb alapra, a magyar tanár magyarságára épültön, Istennek hála és önöknek közönet, győzelmet aratott. Jászó Pannónhalma és most Debreczen a bizonyosság, hogy akik eddig testvérek voltak jóban roszban, testvéreknek kívánjuk vallani is magunkat, azok maradtunk és azok maradunk. Összetartásunk érzésének, a közös nagy nemzeti cél szolgálatában, a viszály napjaiban is olyan bizonyosságait adtuk melyeknek mását e haza határain túl ugynevezett normális viszonyok között is bizonyára hiába keresnők. Ha a jövő krónikásának szemé ezekre az évekre téved: nem kerülheti ki egyesületünket, a legidősebb s ránk nézve mindennél dragább kincsünket őrizte meg a veszedelemtől: a nemzeti érzés bekitő, egyesítő erejét; megőrizte a magyar tanárság s ezzel a jövő nemzedéknek szívében. Méltán mondtam legnagyobb kincsünknek, mert belőle élünk nemzetül és csak belőle élhetünk meg továbbra is; belőle sarjad ész, erő, akarat, mely sorvadhat, de meg nem török semmi súly alatt; belőle és csak belőle kerülni mindenkor épp úgy az az aczél a katona kardjára, mint az asó, a napszámos kardjára. Meg őriztük a magunk körében; egyik mutattunk s egységünkben annak a megpróbáltatásnak omiékkével is erősebbekké lettünk.

De egyesületünk az utóbbi év folyamán ép úgy, mint a korábbiaké nemcsak érzésben, hanem munkában is egyesített bennünket, még pedig sikeres és elismerésre méltó munkában. A középiskolai tantervek revíziójára vonatkozó tárgyalások legközelebb jutot-

tok befejezésre. E tárgyalásokban egyesületünk egésze, választmányunk, köreink; tanártestületeink, úgy szólván az összes társaink a leg-lelkesebb és kiartóbb buzgalommal vettek részt s a tapasztalat tanulságainak és a didaktikai készségnek, sőt a kulturpolitikai helyes felfogáson alapuló nézeteknek, gondolatoknak, javaslatoknak nagy értékű anyagát szolgáltaták. Ezeket a tanácskozókat egyesületünk kezdeményezte és vezette s szervezeténél fogva csak ő tette lehetővé, hogy az egyes munkálatokban megnyilatkozó közös felfogás, mint a magyar középiskolai tanári kar közvéleménye imponáló erőben tűnjék fel s így kerjen és nyerjen megillető meghallgatást. A ki figyelemmel kísérte az orsz. közoktatási tanács tárgyalásait, kétségen kívül meggyőződhet róla, hogy ezt a méltó meghallgatást ezt a kívánatos befolyást meg is nyertük. Elmoudhatjuk, hogy nálunk eledig sohasem készült tantervi munkálat az iskola embereinek, az összes szakköröknek ny nagy aranyú és minden felől közömbössel fogadott közreműködésével, mint a mi mostani revideált középiskolai tantervünk. A mi érdem van benne, készültének ebből a módjából sarjadott az elismerés babérját kette kell orszatunk érte. Az egyik ág miniszterünket illeti, aki ismételve bangoztatta, hogy csak ilyen természetű és körű előmunkálatokból folyt javaslatban talánna megnyugvást. A másikra az egész magyar középiskolai tanárság terhat méltán számot, mely a főhívnak készütsége s készsége egész teljességével megfelelt. Ebben a hosszú nagy és derék munkában, kedvében és fáradsalmaiban, egyesületünk vezetése alatt újra egynek mutatkozott az egész magyar középiskolai tanárság: egynek pályája, iskolája szeretetében s fejlődésében, haladása érdekében kész szolgálatában.

Eznek a munkának azonban meg folytatása is vár reánk. Ugyanazzal a pedagógiai lelkiismeretességgel, hazafias megfontolással és fejlődő ügybuzgalommal kell tanácskezeséseket kezdenünk középiskolaink nagyobb szervezeti reformjáról az egységes jogosítást a lapján s Önök ismerik tisztelt uraim: azt a tervvázlatot, melyben a reform alapjául az országos közoktatási tanács állandó bizottsága megállapodott s a melyet legutóbb megtartott összes ülése jóváhagyott. Engedjek meg nekem ezuttal, hogy ennek a meg csirájában levő javaslatnak nézetgondolatát illetőleg egy-két rövid szóval s minden igény nélkül elmondhassam a magam nézetét s nemleg megvilágítani törekedjem egy olyan szempontból, melyet épp oly fontosnak érzek, mint a magyire mellőzöttnek látszik.

A természetes alaptípusul a latin iskola mutatkozik. Nem tudom s alig tudhatja valaki, hogy ezen új szellemi politikai és társadalmi erők, és fejlődése folytán melyeknek ma is érezzük forrongását, de a melyekkel szemben majdnem az egész művelt világ már azon az állásponton áll, hogy biztos lelki javainkat feltjük az ismeretlentől. — nem tudom, hogy ezek az új erők a jövőben miket fogjak átalakítani a közműveltségnek s ezzel a mívelő iskolának képét. De ma a mi nemzeti alakulásunknak váltásagos napjaiban erősebben megvagyok róla győződve, mint valaha, hogy a mi magyar műveltségünk s ennek irányzója: középiskolánk az uralkodó viszonyok között legkevésbé szakadhat el szellemi fejlődésünk attól a gazdag és tisztá forrásától melyet a római világ s annak egyetlen igazi kules, a latin nyelv nyujtanak. Veszedelemmel járna ez az elszakadás nem csupán az általános műveltség s ennek tört. neti jellege szempontjából, hanem és talán még nagyobb, a nemzeti nevelésből.

Eleget halljuk emlegetni, hogy összes régi köz- és magánjogunknak, politikánknek, és történetünknek, ugyszólván egész történeti közéletünknek latin volt a nyelve sőt nemzeti-költészetünk kezdetei is latin nyelvvű átirásiban és kivonatokban maradtak ránk. Kétségtelen más ennélfogva, hogy bizonyos nem-veszélytelen elidegonedést jelenete multunktól, távolodást a történeti alapon mívelő tudós iskola mai felfogásától, ha nem apolnok

ebben az iskolában azt az elemet, mely műveltségünket századokon át vezette. Hozzávaló hűségünk, szívők ragaszkodásunkat az egész világ mintegy nemzeti műveltségünk bizonyítja, hogy ez a vonzalom, ez a ragaszkodás nem csak a nyelvet, hanem az egész római klasszicizmust illette. S ha oka és lényege felől gondolkodunk, olyan eredményre juthatunk, mely az előttünk álló tanszervezési kérdésre nézve is becses tanúságokat szolgáltat.

A románsághoz, a latin irodalomhoz és nyelvhez való ragaszkodásokban eleinket egy, talán inkább ösztönöszerű, mint öntudatos érzés vezette, még pedig vezette nem lélelten viszonyulásuknál fogva, hanem szinte természeti szükségszerűséggel. A magyar lélek bizonyos benső kapcsolatának érzése azzal, melyet a latin irodalom kifejez, tisztel és halhatatlanul őriz. Az erők mértékében és fejlettségében mutatkozó óriási különbség mellett is, a két szellemnek legjellemzőbb képességei, hajlamai és irányai között, lehetetlen a találkozásról nem ismernünk. — Minden bővebb fejtegetés és magyarázat mellőzésével, legyen ezúttal szabad es elég ennek a latin irodalomban élő római szellemnek csak néhány, élesen szembevetendő vonására egyszerűen rámutatnom. Ott van a realitás iránti erős érzék, melylyel a latinok kiváló tisztasága s a megkülönböztetés élessége kapcsolatosak; megint összeköttetésben ezekkel a politikára és jogra való tehetség és hajlami, ezek egyetemessége a közérdekekben való büszke együttérzés és az általános érdeklődés iránta; alaki tekintetben a kifejezés ereje, világossága, határozottsága, a hajlam a szónoki formára, mely ép úgy jelentkezik az epikusoknál, drámaíroknál, historikusoknál, mint az oratóroknál. — Csak e futólag felvetett vonásokra gondolva is s mellettük a magyar lélek képére, amely politikában és irodalomban, művelt és nepi világában egyaránt meglepően hasonló vonásokat mutat: nem szorosabbnak és bensőbbnek kell tartanunk azt a köteleket, mely a művelődési törekvéseinket a római műveltség emlékeihez fűzi?

Nem értjük-e jobban mikép nyilatkozhatott meg a régi magyar ehanvinizmus legerősebben egy deak formulában az „Extra Hungariam”-ban s hogyan őrizhették szeretettel és tiszteléssel a latin költészettel való benső kapcsolatokat régebbi irodalmunknak meg azok az iskolai is, mint a múlt századi magyarok, melyek kizárólag nemzetek akartak lenni?

Annak az előkelő helynek, melyet a „deákai tudomány” a magyar műveltségben és tudós iskolában elfoglalt, hatása sajátosságában kell főképp keresnünk magyarázatot eszményeinek és formáinak azon sajátosságában, melylyel a magyar természetnek különösen megfelelt. Ragaszkodtak hozzá feleink, mert úgy érezték, hogy őrizi és erősíti bennük mindazt és ép azt, mit magukban becsesnek a nemzeti lélekben fejlesztésre kínákozóknak s érdemesnek tartanak.

Es ma tisztelt uraim, nem tekintve a latintanítás mellett felhozható súlyos okoknak egész tömeget kevésbé valóra szakség, mint valaha, hogy iskolánk nyitva tartsa és tőle telhetőleg gondolja az egyetemessé műveltségnek azt a forrását, amit a nemzeti létel harmonikus tisztulására, oly kiválóan alkalmas? Irodalmi műveltségünknek egyetlen olyan forrása mely a világkultúrával is összekapcsol, magyarságunkban is erősíti a latinirodalom, melyet a közoktatási tanács javaslata az egyetemes jogositása középiskola minden változatában az akadémia képzés egyetemes felteleteli helyesen és joggal kíván kötelezőre tenni.

E tárgyalásokban, de egész egyesületi hivatalos és kollegialis életünkben annak utána is bizonyára ép úgy nyilatkozni fog nemzeti műveltségünk és iskolánk szeretetének közös munkára kész és egyesítő ereje, mint nyilatkozott a mostaniaknál aránylag kedvezetlenebb viszonyok között.

Éljen és nyilatkozzék is mindig és mindenben. Mert csak ez az erő az, amely nagy nemzeti feladataink színvonalára emel. Ez el-

feletti és teszi igazán termővé bennünk mindazt mivel küldetésünket szolgálni kívánjuk s terméketlenekké a viszállynak és bonlásnak magvait. Ez ad erőt pályánk erkölcsi és anyagi föltételeiért folytatott küzdelmekben melyekben biztos ezéltudattal mintsem kockáztatva és sohasem hátrálva bárcsak lépésről lépésre, de mégis előre haladunk. — Ez csakis ez fog bennünket végre is győzelemre vezetni.

Őrizzük és apoljuk ezt az eszményi erőt magunkban és egyesületünkben, távol tartván a visszavonás lelkét, mert győzelmünknek 2 föltétele van. Az egyik, hogy vállat vállhozva együtt maradjunk, mert mint egy keleti példaszó mondja: egy fej és kétszáz kar erősebb, mint száz fej és kétszáz kar. A másik az, hogy ha egy pillanatra sem feledjük el, sem a tanásteremben, sem a sajtóban, hogy mi nemcsak magunkért és magunknak küzdünk; hanem a nemzet ért és a műveltségért.

Szívemből üdvözölve Önöket a hazaszeretetének, tudományának és aldozatra mindig kész hűségnek ebben a váróban megnyitom a közgyűlést.

Kiss Áron év ref püspök beszéde.

A szép beszédet fizikai akadályok miatt csak holnap közölhetjük.

Gr Dégenfeld József főispán beszéde.

Igen t. középiskolai tanár egyesület!

A világi és a polgári hatóság nevében én is a legnagyobb örömmel üdvözlöm az orsz. középiskolai tanár egyesületet itt ez ós magyar város falai között. Az ország bármely városára nézve igen nagy jelentőséggel bír az, ha ezen orsz. egyesület közgyűlése megtartvának helyeül kiszemeli, de kétszeres jelentőséggel bír e: a mi városunkra nézve, a mely városnak fejlődése oly igen szoros összefüggésben van hazánk egyik legnagyobb tanintézetének a debreczeni főiskolának fejlődésével. Azonban kívánatos, hogy ez az orsz. középisk. tanár egyesület a maga elébe tűzött nagyfontosságú feladatokat itt a mi körünkben a mi városunkban a legnagyobb szerencsével oldassak meg. Kívánom, hogy ezen egyesület tagjai egyenként és általában véve oly otthonosan érezzék magukat falaink között, mint annak szívesen látott vendégei, akik itt vannak czélja és haszna az, hogy a tömegnek a számnak erkölcsi erejével mondani valót, kívánságait nagyobb erkölcsi nyomatérhál sürgetheti és nyilváníthatja. A másik előnye az ily gyűlekezeteknek az, hogy azt az ügyet, a melyet képviselnek, társadalmi téren is különböző helyeken tartott vándorgyűléseik a kalmával, terjesztik, terjenthetik. Jelen esetben is a középiskolai tanár egyesület felhívja a társadalom figyelmét a középiskolai tanítás fontosságára. Azt hiszem, hogy a közokt. miniszter ur intencziói szerint szölok, a midőn még egyetlenegy említsek fel az igen tisztelt tanár egyesületi közgyűlés és tisztelt közönség előtt. Mindnyájan méltóztatnak tudni azt, hogy a közoktatásügyi politikának a legutolsó években kidomborodó egyik főczélja az, hogy a tanítás ügyének országos munkásaival a felekezeti tanítás ügy munkáival, a magyar közművelődés egyenrangú tényezőivé tegye (Éljenzés) Mind az a segély az a jó indulatu segedelem, amelyet e tekintetben a felekezeti iskolák kapnak, ide irányul. Én azt hiszem, hogy a mai gyűlésnek egyik legszebb teendője gyanánt mondhatom — és ezt vagyok bátor figyelmökbe ajánlani — hogy ezen közgyűlésnek feladata a közoktatásügyi kormányának hivatalos politikáját nem társadalmi téren, társadalmi eszközökkel folytatni. Mélyen t. közgyűlés! Mindezen utóbbi teendők befejezésére általában s ezen közgyűlés alkalmával is a magyar középiskolai tanítás ügyének előbb vitelére egészséges erőt kívánunk önöknek. (Éljenzés.)

Dóczy Imre

a tiszántúli prot. tanár egyesület elnökének beszéde.

Méltóságos elnök ur, m. t. közgyűlés!

Midőn az orsz. középisk. tanár egyesület a magyar ref. ta. ügy központjában tartja je-

lenlegi közgyűlését, azok között akik e helyen szívesen köszöntik a szellem magvetőit, a nemzeti kultúra munkásait, nem maradhat el az üdvözlők sorából öszinte szívőből fakadó üdvözléssel a tiszántúli ref. tanár egyesület sem, amely egyesületnek ép oly központja Debreczen. mint az orsz. középisk. tanár egyesületnek Budapest. Ez egyesület nevében lelki örömmel, igazi testvéri szeretettel üdvözlöm az orsz. középisk. tanár egyesületet. Leleki örömmel a felett, hogy az önöknek közöttünk való megjelenése teremtett egy ünnepeles pillanatot, midőn a felekezeti tanügy az orsz. tanügygyel összekötve egy pillanatra s a nemzeti kultúra fejlesztésére összeforrt törekvéseinket és érzelmeinket baráti kézzsoritással peesételhejük meg. (Éljenzés.)

Testvéri szeretettel üdvözlöm önöket, mert az orsz. középiskolai tanár egyesület a tiszántúli ref. tanár egyesületnek edes testvére, hogy míg az O. K. T. széles e hazában terjeszti a kulturát a tiszántúli ref. tanár egyesület csak egyetlenegy egyházkerület felékezei tanügyét szolgálja, de a tanügy szolgálatában is a hazai nemzeti közműveltség templomát építi és a munkában érezzük magunkat edes testvéreknek.

Midőn most az O. K. T. a főiskola egyszerű falai között tartja közgyűlését, jusson eszünkbe uraim, hogy itt, e több mint háromszázados tanintézet ósi falai között szállott bele legelőször a középiskolai tanterv ügyébe a magyar nemzeti geniusz. (Éljenzés.)

Itt hangzott fel először az ország régi latinus műveltségű körében a geniusz nationis hogy a tiszántúli ref. iskolák tantervéről le kell rázni a külföld mintáinak nyűgét, mert nekük saját szükségletüknek megfelelő nevelési rendszerre van szükségünk (Éljenzés) hogy mily büszkék vagyunk öseink példájára, akiknek nyomdokaiban igyekszünk járn, boldogító öröm töli el keblünket, hogy az a nemzeti geniusz kultusz kiterjesztette szárnyait az ország valamennyi középiskolájára. Azon faklyafény, amely szűk körben világolt, ma már mint világító tűzszölok vezérli az O. K. T.-ét a nemzeti nevelés munkájában.

Es örömmel üdvözlöm ezen nemzeti hagyományoktól megszentelt helyen az O. K. T.-et, Isten hozta közénk, Áldja meg működésüket a nemzeti nevelést viágoztassa, éltesse sokáig! (Éljenzés és taps.)

S i n k a Sándor: Mélyen t. közgyűlés! Azt hiszem a m. t. közgyűlés velemenyével találkozom akkor, midőn tisztelettel indítványozom, hogy elnök ur ó méltóságának magas szárnyalású beszédére a közgyűlés mondjon köszönetet és indítványozza hogy az a közgyűlés jegyzőkönyvébe egész terjedelmében vétessék fel. (Helyeslés.)

Ezután a titkári, pénztárnoki stb. jelentések következtek, melyeket ndomásul vettek.

Csokonai szobra előtt.

11 órakor félbeszakították a közgyűlést s levonultak testületileg a Csokonai szobor elé, hol dr. Beöthy Zoltán igen szép beszédben tette le az egyesület haláljának és tiszteletének jeléül a gyönyörű babérkoszorút. A remek beszédet, valamint Géresi Kálmán alelnöknek erre adott válaszat terszűke miatt holnap közöljük.

11 órakor folytatták a közgyűlést, melynek első tárgya R o m b a u e r E m i nek az az indítványa volt, hogy az egyesület a tanárságot érdeklő ügyekben ne esetről-esetre forduljanak a kormányhoz, hanem összefoglaló évi jelentésekben.

Elfogadták.

A gyűlés további folyamáról holnap közölünk tudósítást.

HIREK.

Hangverseny a konyári Sóstón.

A. V. H. O. Sz. alapja javára tegnap fényesen sikerűt hangversenyt rendeztek a debreczeni hírlapírók a konyári Sóstón. Nemcsak Debreczenből, de Biharvármegyéből is nagy számú előkelő közönség rándult ki ez

alkalomból a kies fürdőhelyre. És a kik elmentek, azoknak nem volt okuk tettöket megbánni. Minden tekintetben magas művészi színvonalon álló előadás volt az, melyet a hangversenyen közreműködők nyújtottak.

A debreczeni közönség két dédelgetett kedvence B. Russinszky Ilona és F. Kállay Lujza is közreműködtek a hangversenyen és a közönség, mely valóban hálás volt a ritka műveltségért minden egyes számuk után valóságos tapshivarral tüntette ki őket. A tapshivarral a közönség egyáltalán nem volt fukar. Kijutott belőle Mile Pálné, O. Vész Vilna urnőnek is, ki szép szavallatával érdemelte ki a közönség ovációit.

Nagy Dezső, a műkedvelő cimbalom-művész gyönyörű játékával alig tudott eltelni a közönség.

Ujlaki Antal, a ki keleti utjáról impressiókkal oly gazdagon megrakodva tért vissza, szép színes képekben, gyönyörködteő változatossággal írta meg Konstantinápoly utcai életét.

Az érdekés genret Berceky Lajos olvasta fel.

Fisch Lajos művészi niveaun álló hegedűjátéka is emelte a hangverseny művészi értékét. Fisch Lajos érdeme a hangverseny rendezése, melyben fáradhatatlanul buzgólkodott.

A hangverseny után a fürdő csinosan feldisznított gyógytermében táncz volt.

* **Elmaradt presbyteri gyűlés.** A debr. ev. ref. egyházközség tegnap délelőtre egybehívott presbyteri gyűlése elmaradt, mivel a presbiterok nem jelentek meg a kellő számban.

* **A dohány termés.** A Földmívelési Értesítő a következőket közli az ország ezidei dohány termés jelen állapotáról. A Duna balpartján jól nő, fel van töltve. A Duna jobb partján szépen beállott és jól nő. A szél helyenkint kárt okozott benne. A Duna-Tisza közén nagyobb részt igen szép és jól fejlődik, első kapálását elvégezték. Heves vármegyében néhol már 8 levelet hajtott. A Tisza jobbpartján a dohánypalánták szépen fejlődnek, s szép nagy leveleket hoztak. Most kapálják. A Tisza balpartján bőven ültetve, hibátlanul áll, második kapálás után többnyire töltögetik; levélhajtása kedvezően folyik és bő termésre nyújt kilátást. A Tisza-Maros szögén a dohány igen jól áll, legtöbb helyen már ketszer meg van kapálva, sőt helyenkint aláhuzását is megkezdették. A drótféreg Arad vármegye némely helyén megrikította, s a hiányokat azonban kiültetéssel pótolták, s a kiültetett palánta szépen megeredtek. A levélképződés többnyire igen jó, sőt helyenkint kifogástalan. Jó termésre nyújt kilátást, azonban meleg idő volna rá kívánatos. Az erdélyi vármegyékben keveset termelnek s ez is a késői ültetés miatt sok helyen gyenge.

* **Kossuth Ferencz köszönete.** Kossuth Ferencz országgyűlési képviselő abból az alkalomból, hogy Nyíregyháza város képviselő-testülete Zimándy és Zelenyák Kossuth emléket becselven kézzel tépő orvtámadók iránt megvetésének és megbotránkozásának adott kifejezést, Bencs László polgármesterhez a következő levelet intézte:

Nagyérdemű polgármester ur!

Fogadja és alkalomadtán legyen kegyes átadni a nagyérdemű képviselőtestület tagjainak hálás köszönetemet azért a határozatáért, amelylyel megbélyegezték azt a két gonosztevőt, kik, min: undok hiénák, felkeresték édes atyámat, a magyar nép atyját, sirjában és háborgatni akarták nyugalmát a haza szent földjében, hova azért helyeztem el, hogy nyugodjék békében. Ha nincs is szüksége az ő emlékének védelmére, mert egy hosszú életet át az egész művelt világ, mint példányképét ismerte őt

a honfi és emberi erényeknek, de szüksége van a magyar hazafiságnak, tisztesség érzésnek és becsületnek arra, hogy teljes mérvben felháborodjék azon, hogy akadhatott két magyar ember, akik megújítani mérészték azokat a buta, otromba rágalmat, melyeket 1849-ben osztrák zsoldért szórtak arra, aki mindenét feláldozta a hazáért. Fogadja igen tisztelt polgármester ur nagyrabecsülésem nyilvánítását, melylyel maradok tisztelő híve: Kossuth Ferencz.

* **Szociálista munkások.** Borbély György 66 és Füzesi Gábor 88 számú rendőrök telefonon jelentették tegnap reggel, hogy a Csicsogó téren ácsorgó munkásokat egyesek izgatják és azokhoz szociálista irányu beszédeket intéztek. Fülöp r.-biztos a rendelkezésére álló négy rendőrrel azonnal a helyszínere sietett, hol ekkor már a munkások bolonditói a gyaban szorongatták a zottlévő két rendőrt. A rendőrbiztos csakhamar elfogta a kolomposokat Bököny Pál debreczeni, Lurás János n.-létai és Pinczés Ferencz újvárosi munkások személyében Lökodi nevű munkás, ki az agitációban tevékeny résztvett, neszét véve a rendőröknek, ellíllant, de már az éjjel kézrekerítették és most már a rendőrség börtönében várják, hogy számon kérjék tőlük cselekedeteiket. A munkások között Fülöp r. biztoson kívül Margitay S. kapitány is megjelent. A jelen voltak állítják, hogy a munkások sorából nagyon elkeseredett hangok hallatszottak. Ugy látszik, hogy a négy jeles apostol nem most kezdte meg működését hanem a szociálista eszmék vagy helyesebben téveszmék — mert a munkások azokat kellő intelligencia hiányában amugy sem tudják megérteni — termékeny talajra találnak városunkban. A főkolompos Bököny Pál el sem toloncolható, mert debreczeni illetőségű.

* **Állategészségügy a megyében.** Járványos állategészségügy a megyében a következő községekben fordultak elő: Lépfene, Balmaz-Ujváros 1 udvar. Takonykór és bőrféreg: Földe 1 udvar. Ragadós száj- és körömfajás: Hajdu-Dörög 1 legelő. Sertesvész: Balmaz-Ujváros 4 u. Csége, H.-Dörög, Hajdu-Hadház, Hajdu-Nánás, Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Szoboszló 2 udvar, Kaba, Nadudvar 2 porta, Püspök-Ladány 2 porta, Szováth 1 u. összesen 12 község.

* **Vasuti kedvezmény a kereskedelmi alkalmazottak kongresszusára.** A kereskedelmi alkalmazottak e hó 31-én, Temesvárott országos kongresszust tartanak, amelyen is számosan vesznek részt. — A kereskedelmi miniszter a kongresszusra utazók számára jelezték kedvezményeket tett. Megengedte hogy Debreczenből az illetők a személyvonatokon III. o. jeggyel a II. osztályon és egy fél II. o. jeggyel a III. osztályon utazhassanak. Ezen kedvezmények ugy az oda, mint a visszautazásra is érvényesek és pedig július 25-től aug. 8-ig bezáróla. A kedvezmény igénybevételeire jogosító igazolványokat a Kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete (Budapest, Royal-szálló) adja ki, még pedig írásbeli megkeresésre (ajánlott levélben) legkésőbb jul. 20-ig. Később jelentkezők kérelme nem nyerhet elintézését.

* **A folyóheti végtárgyalások.** 1898. július hó 4-én hétfőn Szatmári Lajos ellen, gyilkosság bűntettének kísérletéért 1898 július hó 7-én csütörtökön Csizmadia Sándor ellen, vallás elleni vétségért, Hegedüs Pál elleni vétségért, Papp Antal ellen, rágalmazás vétségéért, Baglyó Imre ellen, hatóság elleni erőszakért, ifj. Musi Márton ellen, ésszbüntetés, ugyanaznap ítélethirdetések.

* **Díjlövészet.** 1898 július 3-án tartott lövészet eredménye a következő: Díjat nyertek: Legjobb mélylövésessel Szabó Sándor 4 koronát, Legjobb körlövésessel Bau Miksa 2 koronát.

* **Talált napernyő.** A Margit-fürdőben levő versenytéren tegnap a kerékpárversenyek lefolyása után egy női napernyőt találtak, tulajdonosa átveheti az I-ső kerületi rendőrségnél.

* **Zene.** Ma este a Dréher féle sörcsarnok ujjonnan parkirozott kerthelyiségében fog játszani Rácz Karoly teljes zenekara. Ez alkalommal ujabbban betanult dalait fogja bemutatni a jónevű zenekar.

Táviratok.

Öngyilkos művész.

Budapest, jul. 4. (A »Debreczen« ered. táv.) Az országos zeneakadémia egy kiváló tehetségű tanára ma délelőtt öngyilkosságot követett el. Senck tanár már régebben külföldi magaviseletével költötte fel környezetét figyelmét. Ma d. e. felment azon háznak negyedik emeletére, melyben lakott és onnan leugrott az udvar kövezetére. Teste a felismerhetetlenségig összeroncsolódott. — Beszéli, tettét boldogtalan szerelme miatt követte el.

Föld a munkásoknak.

Nagy-Becskerek, jul. 4. József főhercegnek a Torontál megyei Szentmiklós és Jasva községekben 8000 hold földje van a lakosság közt bérbe adva. A főherceg most ezen birtokának két harmadát elvette a két községnek még pedig oly feltétellel, hogy a földek adóssági bérlet összege lesz a vételár tőke és kamata törlesztési hányada, — a földek pedig 25 esztendő muva a község lakosok tulajdonába mennek át azaz 25 évig mér bérletben fogják bírni, — Azután a főherceg a földeket odaajándékozta a népnek.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —

Távirati tudósítás.

jul. 4.

Határidőüzlet.

Zárul 1 órakor.

Buza őszre	8.93
Buza tavaszra	9.58
Tengeri	5.24
Rozs őszre	6.72
Zab szeptemberre	5.66

Értéktőzsde.

Zárul 1 órakor.

Osztr. hitelrészvény	395.75
Magyar	360.30
Államvasuti	—

A háboru.

Madrid, jul. 4. A Debr. ered. táv. EIdig a Santiago de Cuba mellett folyt csatáról semmiféle hivatalos jelentés nem érkezett. Magántáviratok állítják, hogy az amerikaiak valóságos leveretést szenvedtek s hogy a spanyolok nagyszámu amerikai katonát fogságba ejtettek.

Madrid, jul. 4. A Debreczen ered. táv. Egy hivatalos távirat jelenti, hogy az amerikaiak hiába kísérelték meg a kikötést Tayboea, Pamta, Cancey és Tmia mellett. Három hajó ujabbban megint bombazta Manzanillot.

Kingston, jul. 4. A Debreczen ered. táv. A Mária Terézia osztrák magyar hadihajó Santiago de Cuba felé ment, mert minden percben várják a város bevételét az amerikaiak által.

Berlin, jul. 4. A Debreczen ered. táv. A Wolff ügynökség jelenti: A Frankf. Zeitung egy jelentése következtében az Aceiad Pro berlini képviselője kábel sürgönyküldött New-Yorkba, amelyben kijelenti, hogy ő illetékes forrásból értesül, hogy Németország, Francia-

ország és Oroszország a háború után egy kongresszust szándékoznak egybehívni, hogy az amerikaiakat megakadályozzák abban, hogy a Filippi szigeteket állandóan birtokukban tartásuk.

Guantanamo, jul. 4. A Debr. ered. táv. Az amerikai hajóhad tegnap reggel a havannai kikötőt másfél óra hosszat bombázta.

Washington, jul. 4. A Debr. er. táv. Long államtitkár kijelentette, hogy a hadihajó csataterve mit sem változott. Waron admirális néhány nap múlva hajórajával Spanyolországba utazik.

Madrid, július 1. (A «Debr.» ered. táv.) Blanco tábornok jul. elsőjétől kelt hivatalos távirata mondja, Santiago de Cuba mellett elkeseredett harc volt. Az ellenségnek sikerült Numos San Journal bennünket három órai kétségbeesett ellenállás után visszazorítani. Tüzőrségünk megmenekült, de csapatunk fele használhatatlanná vált. Leutus tábornok bal karja súlyosan megsebesült, és Tosat tábornoknak adta a parancsnokságot. Ma reggel az ellenség Elgancot támadta meg, de Varo Rey tábornok visszazorította. Este a harc újból kitört és Elgenayt bevették az amerikaiak. Ez alkalommal veszteségünk nagy volt. Escario gyarmatokról eddig most nem kaptam. Guldfield Salvador főherceg család-járól Moknita kastélyába érkezett. Blanco főhercegnő gyermekeivel az egész nyarat itt fogja tölteni.

Tegnap este 7 — kor 9 11 — kor Sinaj könyveken 42-szer volt földrengés észlelhető. Majdom minden ház erősen megrongálódott, úgy hogy a lakosság majd a szabadban kénytelen hálai. A kár jelentékeny.

Kerékpárverseny Debreczenben.

Az első amateur kerékpárverseny Debreczenben minden arakozáson felül sikerült.

Ami a kerékpárverseny sikerét a legjobban előmozdította, a szép idő rem-kül bevált.

A debreczeni közönségnek azonban úgy látszik és ez részben természetes is — kevés fogalma volt, hogy mily magas élvezetben részesülhet a verseny megnézésében. Némileg talán a holt szezonnak tudható be, hogy az elite csak igen kevés számban volt jelen, különösen pedig az a része hiányzott Debreczen közönségének, mely a meglepően gyakorlott kerékpáristákat verseny rendezésére megfiatának gondolta és a mely nagyon kellemes meglepetést szerezhetett volna magának.

Igen szép számban voltak képviselve a nagyváradi, nyiregyházi és aradi kerékpáros egyesületek.

A verseny legérdekesebb részét Laszgalner Kálmán mutatóvanyai képezték. Mükerekpározásáért a helybeli sportkedvelő ifjúság külön ajándékban is részesítette.

Felette meglepő volt, hogy az összes nagyobb ermeket Rott János nyerte el. Négy nagyobb versenyben vett részt és minden barmulatosan érkezett be elsőnek. Sem a helybeli sem a Nagyváradról résztvevő kitűnő kerékpárosok nem bírták őt legyőzni, sőt a legnagyobb versenyben csaknem fél pályahosszal érkezett be elsőnek.

Baleset szerencsére komolyabb kimene-tellel nem történt. A nyeretlenek versenyének döntőfutatójában Laszgalner Kálmán leesett az utolsó forduló előtt és kisebb horzsolások árán menekült a szerencsétlenségtől, a vigaszversenyben pedig Barna és Váradi Szabó törték össze kerékpárjukat, sérülést azonban nem szenvedtek.

A versenyek.

A verseny lefolyása a következő volt.

Versenybizottság:

Versenybíró: Nagyságos Grzmalai lovag Dobiecki Sándor.

Célibíró: Meltóságos Jekel- és margit-falvi Jekelfalussy Lajos vezérőrnagy.

Pályabírók: Boczkó Sámuel Debreczen

város rendőrségének főkapitánya. Veesey Zoltán, Berzöffy Vince és a versenyhez megjelent vendégkerékpáros kerékpárosegyesületek elnökei.

Indítók: Kacsó Ferenc és Dr. Glück József.

Időmérők: Aczél Géza városi főmérnök és Redl Sigfried.

Körszámlláló: Sesztina Jenő alelnök.

Körjelző: Berger Jenő alelnök.

Versenytitkár: Dr. Freund Jenő és Vársárhelyi József.

Versenyintéző Laszgalner Kálmán elnök.

Orvosok: Dr. Gáspár Géza és Dr. Hütter Károly.

A verseny sorrendje:

1. Megnyitó verseny. 1000 méter (3 kör). Elsőnek külön díszérem, másodiknak nagy ezüstérem, harmadiknak nagy bronzérem.

I. Előfutamban:

1. Rott János (vadgalamszürke vállszalag.)

2. Bakhó Gyula (fehér vállszalag.)

3. Barna Antal (zöld vállszalag.)

4. Kubinyi László (rózsaszín vállszalag.)

2. Vendégek versenye: 2000 méter (6 kör). Elsőnek külön díszérem, másodiknak nagy ezüstérem, harmadiknak kis ezüstérem.

1. Barna Tibor Nagyvárad (vörös.)

2. Fehér Emil Nagyvárad (lilla.)

3. Karolyi Andor Nagyvárad (fehér.)

4. Nadanyi Antal Nagyvárad (bordó.)

5. Székely Zoltán Arad (rózsaszín.)

3. Főverseny: 4000 méter. (12 kör.) Elsőnek külön díszérem, másodiknak nagy ezüstérem, harmadiknak kis ezüstérem, negyediknek nagy bronzérem.

1. B. Rott János (vadgalamszürke vállszalag.)

2. Körmendy Mihály (vörös vállszalag.)

3. Demetrovics Jenő (lila vállszalag.)

4. Bakhó Gyula (fehér vállszalag.)

5. Kubinyi László (rózsaszín vállszalag.)

Barna Antal (zöld vállszalag.)

Deak Zoltán (fekete vállszalag.)

Váradi Szabó János (kék-sárga vállszalag.)

Keszler Gyula (sárga vállszalag.)

4. Mükerekpározás. Elsőnek külön díszérem, másodiknak nagy ezüstérem, harmadiknak kis ezüstérem.

1. Laszgalner Oszkár.

2. Kalmánczhey Kálmán.

3. Demetrovics Jenő.

5. Nyeretlenek versenye: 1000 m. (3 kör) Elsőnek kis ezüstérem, másodiknak nagy bronzérem, harmadiknak kis bronzérem.

I. Előfutamban:

1. Rott János (vadgalamszürke vállszalag.)

2. Laszgalner Oszkár (vörös vállszalag.)

3. Barna Antal (zöld vállszalag.)

II. Előfutamban:

1. Bakhó Gyula (fehér vállszalag.)

2. Deak Zoltán (fekete vállszalag.)

3. Keszler Gyula (sárga vállszalag.)

6. Megnyitó verseny döntő futama: indulnak az első futamokban elsőnek és másodiknak beérkezettek.

1. Rott János.

2. Körmendy M.

3. Váradi Sz. J.

4. Bakhó Gy.

7. Lassu verseny: 100 méter (1/3 kör). Elsőnek tiszteletdíj és kis ezüst érem másodiknak nagy bronzérem.

1. Laszgalner Oszkár (veres vállszalag.)

2. Bakhó Gyula (fehér vállszalag.)

3. Keszler Gyula (sárga vállszalag.)

4. Dezső Lajos (fekete vállszalag.)

8. Vegyes verseny. 1000 méter (6 kör.) Elsőnek külön díszérem, másodiknak kis ezüst érem, harmadiknak kis bronzérem.

1. Rott János vadgalamszürke vállszalag) és a bírói pólóval nevezettek.

2. Váradi Sz. János.

3. Körmendy.

4. Törő Imre.

9. Nyeretlenek versenyeinek döntő futama. Indulnak az előfutamokban elsőnek és másodiknak beérkezettek.

1. Rott.

2. Bakhó

1. Demetrovics.

3. Csák.

Laszgalndr elesett.

10. Vigaszverseny. 1000 m. (6 kör)

Elsőnek kis ezüstérem, 2-ik nagy bronzérem, 3-ik kis bronzérem.

1. Körmendy.

2. Bakhó.

3. Demetrovics.

4. Barna.

5. Törő.

II. Előfutamban:

1. Körmendy Mihály (vörös vállszalag.)

2. Váradi Szabó János (kék-sárga vállszalag.)

3. Demetrovics Jenő (lila vállszalag.)

4. Deak Zoltán (fekete vállszalag.)

5. Keszler Gyula (sárga vállszalag.)

A bankett.

A bankett este 8 órakor vette kezdetét Rácz Károly kitűnő zenekara közreműködése mellett.

A második fogásnál felállott Laszgalner Kálmán, a kerékpárosegyesület elnöke és szép szavakban köszönetét fejezte ki a jelenlevő Dobiecki Sándor, — kitől a rendezésben és általában minden sportkérdésben igen fontos tanácsokat nyert, melyek a verseny sikerét nagyban előmozdították. Ugyanígy köszönetét fejezte ki a vendégeknek és az ifjuzágnak. Dr. Freund Jenő titkár szellemen az elnökre, Dobiecki Sándor igen elmesen a nőkre emelte poharát és azon reményének adott kifejezést, hogy a legközelebbi verseny számai között már női versenyzőket is üdvözölhessen.

Kunz Gusztav a nagyváradi kerékpáros egyesület elnöke díszes beszédet mondott a debreczeni kerékpáros egyesület előrehaladottságáért, a nyiregyházi kerékpár egyesület titkára dr. Hoffmann Mór pedig igen szép beszédben köszönte meg azt a ritka magas élvezetet melyet az egyesület nekik e napon a sikerül versenyen nyel szerzett.

Ezután a versenybíró Dobiecki Sándor kérésére Laszgalner Nóra k. a. az érmeket feltűzte a szerencsés nyertők keblére.

A táncmulatságon jelen volt nők: Dr. Freund Jenőné, Luchs Gyulané, Mattyasovky Andorné, Deutsch Edéné, Bográn Davidné, Körmendy Mihályné, Szabó Benedekné, Laszgalner nővérek, Luchs Olga, Boznár Matild, Péntek nővérek, Szabó Adolfiné, Osth Gizike stb. (K. U.)

TANÜGY

A debreczeni izr. iskola értesítője az 1897/8-dik tanévről. Vettük a helybeli izr. IV. osztályú fiú és IV. osztályú leányiskola értesítőjét. A szakavatottan és kimerítően szerkesztett értesítő: Kuthi Zsigmond leányiskolai és Simonovits Dezső főiskolai igazgatók állították össze. Két bevezető cikkében S i m o n o v i t s Dezső értékelte a Nevelési rendszerünk eredményeiről és Simonovits Mihály »Paedagogia a Talmud-ról. — Előbbi sok megszólalást váltott ki a házi nevelés fattyuhajásairól, utóbbi pedig bebizonyítja, hogy a talmud szerzői mindanyian teljes tudatában voltak a mai modern paedagogiai elveknek. A jelentős kimerítő felvilágosítást ad mindabból, a mi az iskola belső életében az évszázadok óta véghez ment. Van az iskolának 4 fiú és 6 leányosztálya. Látogatta az iskolát pedig 295 fiú és 278 leány. Ezek közül b u k o t t 40 f i u és 40 l e á n y. — Az eredmény jó. Elnöke az iskolának Dr. Popper Mór ügyvéd pénztárosa Darvas Izidor, gondnoka Katz Jakab, igazgatói Kuthi Zsigmond leányiskolában, Simonovits Dezső a fiú iskolában. A tanterv létszáma 9. Az évi költségvetés megközelíti a 10.000 frtot, melyhez a város 2000 frttal járul. Az iskolának gazdag felszerelése, ifjúsági és tanítói könyvtára, modern iskola padjai vannak. Az idén ellettak 70 gyermeket téli ruhával és tankönyveikkel, a nőgyelet pedig valamennyi szegény ta-

nulót ingyen ebédben részesítette. A rend és a fegyelem példás volt. Megünnepelte az iskola valamennyi hazafiás és nemzeti ünnepet. Az iskola minden ízében magyar, a hol a bibliát és az imákat csak magyar nyelven tanítják és fordítják. A szászvizsgálatokon 80 gyermek kapott könyvjutalmat.

A bortörvény.

A m. földmivvelésügyi kir. miniszter kiadványa.

H. a gazda a kész bort igen is savanyúnak gondolja és szükségét véli annak, hogy fölös savanyúságot elvegye, óvatosan járjon el. A savanyúságot ugyan teljesen kivetheti borából, de akkor az már nem is bor, mert akkor olyan változást okoz benne, mely nem valik hasznára, mert a bor kellemetlen sós ízűvé lesz.

Ezt tartsa a gazda szem előtt, a bor savanyúságát csak okkal, móddal lehet megcsökkenteni, de elvenni nem szabad.

A borosgazda a mustra, míg az ki nem forrt, ügyet ne vessen, de ha savanyúbb a belőle lett bor a kelleténél, azt «lágya» borral keverje, csak hogy perzse ez a kereskedőnek malaszt, nem pedig a kisgazdának.

A törvényon alapuló rendelet a savanyúság elvételére megengedi a szén-savas méz- és a szén-savas káli- használatát. Szén-savas mézest legkönnyebben szerezhet az ember, ha egészen fehér márvány igen finom porát veszi meg. A fehér márványpornak oly finomra őrlőnek kell lenni, mint a lisznek, hogy az ember fogai közt ne csikorogjon. Kapni lehet a bor savanyúságának elvételére igen alkalmas ilyen szert a patikában, vagy olyan nagy kereskedésekben, hol a patikárosok lakó szerekot árulják és ezt a szert ott «calcium carbonicum purum» neve alatt kérje a kinek szüksége van rá.

Kréta, vagy közönséges mézskő pora a bor savanyúságának elvételére nem használható, mert a bor ezektől rossz szagúvá lehet.

A bor savanyúságának elvételére a finom márványporból vagy a szén-savas mézből egy hektoliter borba 7, legföljebb 14 dekát használjon a borosgazda, a szén-savas kaliból pedig ugyanannyi borba 9 legföljebb 18 dekát.

A bor savanyúságának elvételére igen gondosan és kellő elővigyázattal kell végezni; a savtalanító port csak apránként adja a gazda a borába és a hordóba töltött port mindig jól el kell keverni. Különben pedig azt tanácsolom, hogy mielőtt a savtalanítást nagyobb hordó borban végrehajtaná a borosgazda, próbálja ki kicsiben, hogy meggyőződjék arról, vajjon a bor savanyúságának csökkentésével javul-e borának minősége és íze.

Az elébb az igen is savanyú mustot említettem, de arra is van ám eset, hogy a must ugy az ebből származó bor, nem elég savanyú. Az ilyen bor nem üdíti azt, a ki isza és javul, ha a kellő de nem túlságos savanyúságot megkapja. Ezt úgy éri el a bortermelő vagy kereskedő, ha az illetet savanyúbb borral keveri, mint mondani szokták, ilyenrel házasítja. A hiányzó savanyúsága a hornak borkövel is pótolható.

A bor savanyítására nálunk, mert a mi borainkban több a savanyúság a rendes főtől részről száz részre, nem lesz a borosgazdának szüksége.

Ebben elmondottam, mit szabad a bor-

termelő gazdának a must javítására megtenni, mit enged meg a törvény és mit tilalmaz, lássuk tehát most, hogy a kész bor megjavítására mit szabad és mit tilos azzal megeselekedni?

A bor.

Van rá elég eset, hogy a mi jobbféle borainkból visznek olyan országokba hol sokkalta hidegebb van, mint nálunk; de oly országok is vannak, még pedig fölünk délnek, hol sokkalta nagyobb a hőség, mint a mi hazánkban s oda is visznek fölünk bort.

A hidegebb országok lakóinak kedvesebb az igen erős, szeszbor, azért oda illet keresnek, a melegebb országokban pedig a nem elegendően szeszbor könnyen megromlik. Hogy tehát észak felé a bort könnyebben és jobb áron el lehessen adni, a meleg vidékekre pedig szintén kereskedni lehessen, — megengedi a törvény, — hogy a borba szesz, vagy pedig a «borparlat», ugynevezett «konyak» adassék.

A bor szeszese azonban csak tiszta s oly szeszrel van megengedve, mely száz részben 95 rész szeszből áll, azaz, mint mondani szokás, 95 fokos.

A bor szeszese is oly dolog, melyhez igen érteni kell annak, aki csinálja.

A ki szeszt akar borába keverni, vigyázzon, hogy a «jóból» sokat ne adjon. Nem szabad könnyű, gyenge bort olyan erőssé tenni, mint az igen erős boraink a milyenek. — Közönséges borokhoz nem szabad sok szeszt adni, mert a szesz ízén kiérzik és mindenki azonnal «spiritusos»-nak fogja a bort mondani.

Az olyan boroknál, melyeket itthon isznak meg, vagy pedig az olyanoknál, melyeket azon országokba akarnak szállítani, hol oly törvény van a borról, mint nálunk, a szeszessel nagyon csókján kell bánni, mert különben ott a borunk a törvénybe ütközvén, el nem adható.

Tanácsolom, hogy száz liter borra egy, legföljebb két liter szesznél többet senki se keverjen a borába.

Tudjuk mi azt jól, hogy a szeszeseznél könnyebben erősebbé tehető a bor, még pedig úgy, hogy ha nem elég édes a must, azt a kívánt módon megecsukozzuk.

Folyt. köv.

792 sz.

1898.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1898. P. v. IV. 76/1 számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint v. b. Plank Ágoston debreczeni kereskedő csődtömegéhez leltározott 756 forint 36 krtban kitüntetett követelések, 1898 évi július hó 7-én d. u. 3 órakor kezdetét veendő és Miklós-utcán, dr. Benedek János ügyvéd csődtömeggondnok irodájában megtartandó nyilvános birói árverésen, szükség esetén kikiáltási áron alul is, azonnali készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy ezen követeléseknek sem valódiságáért, sem behajthatóságáért a csődtömeg felelősséget nem vállal.

Debreczen, 1898. július hó 2.

Török Péter

bir. kiküldött.

Preblai savanyukut

tiszta alkalikus természetű alpesi savanyú kitűnő hatással chron. Katarrhusnál, különösen hólyagos chronikus katharrusnál, hólyag és velőkőképzésnél, és Bright-féle velő belegsegeknel, összetétele és kitűnő íze miatt egyuttal legjobb üdítő és frissítő ital.

Preblai kutkezelőség Preblauban.

Posta St. Leonhard, Kärnten.

Alapított 1865-ben.

A legjobb új és ájtászott

ZONGORÁK

PIANINÓK és HARMÓNIAUMOK

legolcsóbban kaphatók

tökéletes jótállás mellett,

HECKENAST GUSZTÁV

hirneves zongora-eladási intézetében.

Most: BUDAPEST, Gizella-tér 2. sz. a Váci-utcza sarkán

Schiedmayer és fiai, leghíresebb zongorák Thuringiai Organ C. egyedüli képviselője, a világ legjobb és legolcsóbb harmóniumai. — **Árjegyzék ingyen.**

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.) Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s hához szállítva.

Minták postafordultával.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Magyar levelezés.

Henneberg G. selyemgyárjai, Zürichben.

(es. és kir. udvari szállító).

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat s színekben

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélboriték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Müsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.